

Disznókő, traktorgarázs

Sokan a világ legszebb traktorházának tartják a tokaji Disznókő szőlőbirtok dűlőjén álló Traktorgarázat, amely nyaranta a zempléni kulturális élet különleges színház- és koncertterméül is szolgál.

A szőlődomb vaddisznó formájú kősziklájáról elnevezett birtokot 1732 óta jegyzik, 1772-től pedig az első osztályú szőlőterületek között tartják számon. A Rákócziak, a Szirmayak, majd a Lónyaiak birtokában volt. Az 1990-es években nagyszabású program részeként újult meg a szőlészet. Ennek szemmel is jól látható eleme a Lónyay Menyhért későbbi miniszterelnök által építtetett klasszicista stílusú présház felújítása, valamint a távolabbi barokk stílusú őrtorony és filagória közelében 1995-re felépített új épületegyüttes a borászattal és a traktorgarázzsal. Ekler Dezső Vbl-díjas építész a vidék természeti jellemzői és építészeti hagyományai ihlették meg: a táj organikus formái, a bort érlelő napfény, a vulkanikus formák mellett a hagyományos tokaji pinceépítészeti és az ősi jurták. A garázs dombszerű formája magától értetődően illeszkedik a vulkanikus hegyekkel övezett tájhoz, a belső udvart pedig vulkáni kráterhez is szokták hasonlítani.

A traktorgarázs különleges hangulatával és kiváló akusztikájával népszerű programhelyszínné s a Zempléni fesztivál „kiránduló koncertjeinek” is egyik állomásává vált: a 200-300 főnyi közönség klasszikus és jazzkoncertek mellett zenés színházi produkciókat is láthat itt. Hagyományos népi

Fotók: DOBOSI KILÁRA

együttesek táncegyüttesei és kortárs táncművészek egyaránt helyet kaptak a programban – többek között a Budapesti Táncegyüttes Kodály Páva-variációira készült *Metamorfózisok* c. táncjátéka, vagy a Forte Társulatnak Sztravinszkij *A menyegző* c. művére készített koreográfiája. A Kolozsvári Magyar Operaházból a *Rigoletto* előadás érkezett...

A helyszín egyszerre hat bukolikus derűjével, hagyományörző, letisztult építészetével, s kiváló példát mutat arra a klasszikus nyári színjátszásra, ahol beépített díszletek helyett maga a helyszín adja a játékeret, s markánsan hozzájárul a produkció hangulatához.

M. G.

Kukoricaföld mint takarás...

A művek „keresik” a helyszínüket

„Az, ami ma zajlik a szabadtéri színpadokon, hogy legyen bármi, azt odatesszük, számomra elfogadhatatlan... Viszont jelentékeny, ünnepi esemény, ha egy mű megtalálja az adekvát helyszínét.”

Ősbemutatóra, egyben új szabadtéri bemutatóra készül Selmecki György zeneszerző: júniusban Pilisborosjenőn, a község plébániaudvarán adják elő új őssoperáját, a színészek és táncosok védőszentjének legendáját feldolgozó Szent Vitus-játékot. Ennek kapcsán kérdeztük a sokoldalú zenés színházi embert, hogyan vélekedik a nyári előadások szabadtéri játszóhelyeiről, hiszen pályája során számtalan különleges helyszínen hozott létre zenés színházi előadást, a diósgyőri vártól kezdve a Bakáts térig, s nem egy játszóhelyet tulajdonképpen ő „avatott” színházzá.

– Sok érdekes helyen játszottunk. Ott voltak például a kapolcsi események, ahol rokokó ope-

rátadtunk elő egy patakparton, és a dolog hihetetlenül „megtalálta magát”. Egy kukoricaföld szomszédságában játszottuk Orbán György *Pikko herceg* című operáját – maga a kukoricaföld volt a takarás, onnan jöttek ki a szereplők.

Háromszor rendeztem a *Carment*, az egyiket Tarcal felett, a tokaji Disznókő szőlőbirtok kör alakú traktordepójában: az organikus építészet különleges példája, az Ekler Dezső tervezte traktorgarázs varázslatos, látvány tekintetében hallatlanul izgalmas helyszín volt, amfiteátrumszerűen hozta a corrida terét.

Pedig én alapvetően nem szeretem a nyári munkát. Furesa ellentmondás van bennem, mert a kiépített nyári helyszínek idegenek tőlem. Az, ami ma zajlik a szabadtéri színpadokon, hogy „legyen bármi, azt odatesszük”, számomra elfogadhatatlan. Nem igazán szeretem a „kereskedelmi”, kulturális helyszíneket.

Viszont jelentékeny, ünnepi esemény, ha egy mű megtalálja az adekvát helyszínét. Ezért volt

Selmecki György

pl. az őssoperák székesfehérvári előadása abszolút ünnep, mert ott a rendház és a Szent Anna-kápolna beszögellésénél, a székesegyház nagy nyitott terénél ihletett eseménnyé tudott válni.

A nyári helyszín és a mű csak valami nagyon átszellemült, szerves kapcsolatban érvényes.

Az őssoperáknak van egy kis színházi, szabványos modulokból álló emelvényrendszere, amit bármelyik ihletett helyszínen elő lehet állítani, de mély meggyőződés, hogy ez is bizonyos értelemben utal a forrásvidékre, a misztériumjátékok világára, amelyeket mindenütt előadtak, templomkertekben, temp-